

Aktivity na podporu LGBTI+ klientů a klientek v sociálních službách

Proč věnovat pozornost LGBTI+ klientům a klientkám v sociální práci

Není u nás zvykem, že klient/ka sociální služby otevřeně deklaruje svou menšinou sexuální orientaci nebo genderovou identitu. To může být např. kvůli obavám z reakce sociálních pracovníků či pracovníků, nebo proto, že si říká, že je to při poskytování sociální služby informace naprosto nepodstatná. Opak je ale pravdou. Ne však kvůli tomu, že by lesby, gayové, bisexuální, trans, intersex osoby a další osoby genderového spektra a sexuálních identit (zkráceně LGBTI+) snad vyžadovaly nějaké speciální zacházení a rozdílný přístup čistě z důvodu své orientace či identity, ale protože při poskytování sociálních služeb je třeba brát v úvahu různé potřeby, zkušenosti a specifika každé/ho klientky/klienta.

Přístup založený na určité informovanosti a respektu však nebývá samozřejmý. A právě špatné zkušenosti LGBTI+ osob nebo strach z toho, jak se k nim sociální pracovníci/pracovník zachová, jim pak mnohdy brání využívat sociální služby v míře, v jaké by potřebovaly, případně se zdráhají vůbec vejít s nimi v první kontakt. V pobytových sociálních službách se zase stává, že se distancují od částí své osobnosti, o kterých si myslí, že by ostatní nemuseli přijmout, což může vést k jejich sociální izolaci a jiným problémům.

Aktivity na podporu LGBTI+ klientů a klientek v sociálních službách

Vzhledem k malé obeznanosti sociálních služeb s problematikou LGBTI+ klientů/klientek vznikla na MPSV pracovní skupina v rámci projektu Rozvoj systému sociálních služeb (reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003739), jejímž úkolem je zjistit stávající situaci v sociálních službách, pokud jde o LGBTI+ klienty/klientky, a připravit materiál a doprovodné aktivity, které by sociálním službám pomohly zajistit vyšší inkluzi LGBTI+ osob jak z řad klientů/klientek, tak z řad personálu a dobro-

volníků. Časový rámec činnosti skupiny je přibližně od poloviny roky 2020 do června 2022.

Kromě této iniciativy vytváří v současné době Výbor pro sexuální menšiny Rady vlády pro lidská práva při Úřadu vlády vládní strategii odstraňování bariér důstojného života LGBTI+ lidí v ČR. Jedna z kapitol strategie je věnována také sociálním a zdravotním službám.

Metodické materiály vznikající v Prague Pride

Prague Pride, z.s., ve spolupráci s odborníky a odbornicemi na LGBTI+ témata z různých institucí a organizací působících v akademické sféře, státní správě nebo neziskovém sektoru, připravuje v letech 2020 a 2021 k vydání několik metodických příruček zaměřených na sociální práci s LGBTI+ lidmi. Jedná se o následující publikace:

- Duhové rodiny v systému náhradní rodinné péče: Příručka pro pracovníky-
*pracovnice v oblasti sociálně-právní ochrany dětí

Tato publikace se zabývá tématem náhradní rodinné péče se zaměřením na lesby, gaye, bisexuální a transgender osoby. Kromě teoretického popisu problematiky obsahuje rovněž množství příkladů z praxe a na konci je doplněna obsáhlejší kauzistikou a otázkami k zamyšlení. Kromě uvedeného shrnuje aktuální informace k tématům genderové, sexuální a vztahové diversity se zaměřením na prostředí a instituce ČR.

Publikace vyšla v prosinci 2020 s ISBN 978-80-906362-5-5.

- Specifika sociální práce respektující genderovou, sexuální a vztahovou rozmanitost I: To nejdůležitější z oblasti genderové, sexuální a vztahové diversity a respektující sociální práce

Účelem příručky je přiblížit čtenářkám a čtenářům témata týkající se menšinové sexuální orientace a genderové identity (např. menšinový stres, coming out, ho-

mofobie/bifobie/transfobie a jejich projevy atd.) a dále nastínit specifika sociální práce LGBTI+ lidmi. Mimo uvedených témat se dotýká i sociální práce s LGBTI+ lidmi v církevních organizacích a v rámci pastorační péče.

Vydání publikace je naplánováno na přelom roku 2020 a 2021 a následovat by měl díl druhý zaměřený na životní události (sociální práce s LGBTI+ dětmi a mládeží, duhové rodiny, LGBTI+ seniorky a senioři a pozůstalí) a díl třetí zaměřený na rizikové jevy (závislosti na návykových látkách, HIV/AIDS, násilí v gay a lesbických vztazích, sociální práce s LGBTI+ lidmi bez zaměstnání a bez přístřeší nebo s LGBTI+ lidmi poskytujícími placené sexuální služby).

Dále Prague Pride nabízí osmihodinový kurz Specifika sociální práce s LGBT osobami, který je akreditován MPSV pod číslem A2020/0687-SP/VP. Kurz je určen všem sociálním pracovníkům a pracovnícím se zájmem dozvědět se o specifikách poskytování sociálních služeb dětem, mládeži, rodinám či seniorkám a seniorům a dalším klientům a klientkám, které se identifikují jako lesby, gayové, bisexuální nebo transgender osoby. Soustředí se zejména na seznámení se základní terminologií a znalostmi z oblasti LGBT témat, a dále specifik sociálního poradenství a sociálních služeb v oblasti péče o LGBT osoby. Více informací najdete na webu: <https://www.praguepride.cz/cs/vzdelavani/vzdelavani-odborniku-v-pomahajicich-profesich>.

Kam se obrátit pro informace nebo pro pomoc

Níže uvádíme seznam organizací či služeb (str. 44) zaměřujících se na LGBTI+ osoby v různých životních situacích nebo přátelských vůči LGBTI+ osobám, případně poskytujících informace týkající se LGBTI+ témat, kde můžete hledat podporu v případě, že si s něčím nebudete vědět rady.



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost



Rozvoj
Systému
Sociálních
Služeb

Seznam organizací či služeb zaměřujících se na LGBTI+ osoby v různých životních situacích nebo přátelských vůči LGBTI+ osobám, případně poskytujících informace týkající se LGBTI+ témat

Organizace	Zaměření	Kontaktní informace
Prague Pride, z. s.	Zlepšování kvality života LGBTI+ osob	www.praguepride.cz karel.pavlica@praguepride.com (vzdělávání pracovníků/pracovnic v pomáhajících profesích)
Poradna sbarvouen.cz	Internetová poradna spolku Prague Pride pro LGBTI+ osoby a všechny ostatní, které toto téma zajímá	www.sbarvouen.cz
Transparent, z. s.	Zlepšování kvality života trans a nebinárních osob	https://jsmetransparent.cz info@transparentprague.cz
Platforma pro rovnoprávnost, uznání a diverzitu z. s. (PROUD)	Aktivity pro genderovou rovnost ve společnosti a zlepšování kvality života nejen LGBTI+ osob	www.proud.cz info@proud.cz poradna@proud.cz
In IUSTITIA, o.p.s., poradna Justýna	Předsudečné násilí	www.in-ius.cz poradna@in-ius.cz
Česká společnost AIDS pomoc, z. s.	HIV/AIDS - prevence, osvěta, provoz Domu světla	www.aids-pomoc.cz 800 800 980 - bezplatná Telefonní linka AIDS pomoci
LOGOS Česká republika, z. s.	LGBTI+ věřící	logos@logoscr.cz
ŽIVOT 90, z. ú.	Podpora seniorům a seniorkám včetně LGBTI+ lidí	www.zivot90.cz reditel@zivot90.cz – výkonný ředitel Jaroslav Lorman
Pečovatelská služba Rokytnice v Orlických horách	Organizace otevřená LGBTI+ osobám	https://ps.rokytnicevoh.cz dasa.lavrencikova@mu.rokytnice.cz
STUD, z. s.	Zlepšování kvality života LGBTI+ osob, Brno	www.stud.cz/projekty.html info@stud.cz
Ollove z.s.	Zlepšování kvality života LGBTI+ osob, Olomouc	www.ollove.cz ollove@ollove.cz
Poradenské centrum v Brně – adiktologické poradenství pro LGBTQ, Podané ruce o.p.s.	Poradenství se zaměřením mj. na sexuální oblast spojenou s užíváním náv. látek	sandera@podaneruce.cz
Jako doma – Homelike, o.p.s.	Ženské bezdomovectví, prevence genderově podmíněného násilí aj.	http://jakodoma.org info@jakodoma.org
Linka bezpečí, z.s.	Krizová intervence a poradenství pro děti a mládež do 26 let	www.linkabezpeci.cz info@linkabezpeci.cz 116 111
Jinej svět, web a program organizace Klára pomáhá z.s.	Portál a program pro děti a mladé lidi, kterým někdo zemřel, a jejich okolí: kamarády, rodinu, školu	info@jinejsvet.cz help@jinejsvet.cz 733 678 894

